

Müzahim İSMAYILZADƏ

- Gedək yoncalayaq!

Bu Əmrulla kişi də qəriba adamdı, elə solaxay sözləri var ki, başa düşmək üçün gərek saatlarla baş sindirasan. Müalicəyə gələn gün növbətçi həkim sənədlərimi qaydaya salıb ucu kəndirli bir açar verdi. Üstünə yazılmış 21 rəqəmi güclə oxunurdu. Mən müalicə boyu bu otaqda qalmalı idim. Otaq açıq idi və uzun adam eynəyi də gözündə çarpayıya uzanmışdı. Deyəsən, yatırıdı. Diqqətlə baxıb bir şey anlamadım. Üzbəüz divardan asılmış televizorda kadrlar bir-birini əvəz etse də, səsi çıxmırı. Heç nəyə əhəmiyyət verməyib əşyalarımı yerbəyər etdim, əyin-başımı dəyişib əlimi yumağa getdim. Yaxşı idi, isti su vardi. Çixanda kişini yerində görmədim. İşim çox idi. Həkimlərdən keçməli, analiz verməli, müalicə proseduralarını müyyənleşdirməli idim. Odur ki, sənədlərimi götürüb qapını qifillədəm və işləri sahmlanımağa getdim. Gələnlər çox idi, otaqların qabağında növbələrdə dayanmışdır. Axır ki, nahara qədər hər şeyi yekunlaşdırıdım. Bu müddədə yanımızdan o yan-bu yana keçənlərin arasında Əmrulla kişi göze dəymədi.

Onu bir də yeməkhanada gördüm. Məndən üç sıra aralıda oturmuşdu. Başım yeməye qarışdırıqdan etrafa fikir vermədim və dönbüt onun yerinə baxanda stulun boş olduğunu gördüm. Açığı, təccübəldədim. Kələm supunu, mal etindən souzu, bir stəkan qatığı, çayı, meyvəni nə tez yemişdi?

Yeməyimi yeyib mənə verilən kitabçaya baxa-baxa müalicə otaqlarına yollandım. Burda xoşagəlen o idi ki, təyin olunan müalicələrin otaq nömrələri və saatı qeyd olunmuşdu və ona ciddi riayet edildi, ona görə kim sənin kimseyələ sözsöhbəti, narazılığı demək olar ki, olmurdı. Axşam saat 6-da müalicəni yekunlaşdırıb otağa gəldim. Qapı bağlı idi, aćıdm və bağladım, yerime uzanan kimi yuxuya getdim. Axı, yorğun idim, həm uzaq yol gəlmişdim, həm də müalicələr məni birtəhər etmişdi.

Şam yeməyində başımızı təralı t.2017.2 mart.S.4.

YONCA

hekaya

bir şeyə yara.

- Nə danışırsan, a tulkü? Mənim eliminən nələr gəldiyini indi bir-bir sayım sənə? Çayı sən al, özü də belə dişovi yerde yox, gedək qabaqda restoran var, orda.

Mən fikrimdə yanıldığımı duydum. Lal bildiyim bu adam bəməzənin biriyim ki. Axşam onu sorğu-sual tutdum. Mənə də yaşını düz-eməlli demədi, intəhası bildim ki, seksəni ötürüb. Özü demişkən, həmisi birqədir olub. O günkən şirinliyinin suyu ağızından damcılaryır. Qışda elə bir il olmayıb ki, rusetin bir şəhərəne getmesin. Eləbelə yox, meyvə aparıb satıb, yaxşı pul qazanıb. Üç oğlunu baş-ayaq eləyib. Indi kənddə super marketi var, elə kəndin girecəyində. Balaca oğluyla bir işlədir. Ən çox özü işləri görür. Evde tek qalammır.

Yavaş-yavaş Əmrulla kişi ilə aramız açılır, macəralarından danişırı, elə danışırı ki, deyirdin hadnəs bir həftə bundan əvvəl, ya elə dünən olub. Onun gülüşü danışlığı sözlərin içindəydi.

Heç yerindən şikayəti yox idi. İynənin nə olduğunu hələ bilmir. Buraya da oğlanları zorla göndərirler. Üçü də yiğisib nemes şotu eləyir, putyovka alırlar. Deyirlər, a kişi, ağrısın, şükür Allaha, eləbelə get, havanı deyiş. Yaşlıların hamısı gedir, sən getməsen, deyərlər ki, oğlanları baxırlar. O da məcbur olub elə-bələ gəlir sanatoriyaya, bir-iki müalicə yazardır, gürünü keçirir. Açığı, müalicələrə də sən deyə əməlli-başlı getmirdi.

Bir gün əlində bir torba gördüm. Dedi ki, şeker tozudu. Burda qırımızı moruq satırlımış, on kilo alıb.

- Bu aşağıda yerlərim olur. Hələ uzaqdan qohumluğu da çatır. Vəracəm, mürəbbə bişirsin. Onun yaxşı mürəbbə bişirmeyi var. Mən moruq mürəbbəsini çox xoşlayıram. Hər il bişirdirirəm.

Sonra Əmrulla kişi şüše qablar da təpib o qohumuna verdi, mürəbbəni rahatlayandan sonra özü də rahat nəfəs aldı.

Arada möhkəm öskürək tuturdunu, üç-dörd dəqiqə fasılış özkürrüdü, az qalırkı ödü ağızından gelsin. Dedi ki, burda nefəs yollarını təmizləmək üçün cihaz var. Kəklikotunun, yarpızın qurumuş yarpaqlarından qaynar suda hava alırlar, ona ağızına, burnuna al, qoy bronxların temizlənsin. Əlini yelledeb de-

yirdi ki, boş-boş şeylərdi, neçə il eləmişəm xeyri olmayıb.

- At getsin. Nə görmüsən bu papiroda?

- Sən ata bilirsən?

- Yox - dedim.

- Mən də elə. Bir də, adam altmış illik dostuna bivəfa çıxmaz...

Bu "yoncalamaq" sözünü bəşa düşmədim, dedim ya kişini yaxşı eşitməmişəm, ya da Əmrulla kişi özü ləhcələrində danışır, ona görə onu anlaya bilmirəm.

- Yoncan var?

- Yox!

- Məndə var. Gedək. - O, papiroş qutusunu və kibritini əline götürüb eyvana çıxdı. Mən də onun arxasında getdim. Qutudan bir giləni mənə uzatdı.

- Varımdı - dedim.

- Bəs deyirdin yoxundu?

- Nə?

- Yonca.

- Yonca nədi?

- Bilmirsən?

- Nəyi?

- Elə bilirsən, çəkdiyin tütündü?

Ay hay. Mən uşaqlıqdan "Avrora" çəkmişəm. Ən axırıcı dərəcəli tüttün idi. Ona demişdim, he! Dadi də var idi, tam da. Bu çəkdiyimiz yoncadı. Ən tütün var?

İnanmadım və sudsum.

- Heç yonca tamı hiss etməmişən? - O, sualını təzələdi. - Vaxtılı çəkdiyin papruznan bunda fərqli görürsən?

Təsdiqlədim.

- Ay saj ol. Mən də sənin kimiydim, inanmağım gəlmirdi. Bir gün mağazada oturmuşdum, gördüm bir qara "Prado" dayandı, içindən iki cavan oğlan düşdü. Salam-kalamdan sonra aydın oldu ki, bunlar yonca almaq isteyirlər, özü də nə qədər desən. Soruşdum ki, mal-qara saxlayırsınız? Kinayə ilə dedilər ki, hə. Bizi ləhrə yonca əkmirlər, bilişir. Qonşu kənddə Məmmədəli var, yoluńu göstərdim, dedilər. Sonra rayonda bazara getmişdim. Məmmədəlini gördüm, soruşdum o cavan oğlanları. Dedi ki, hə, altı ton yoncanı aldılar, dedilər yoncanı bizi dən savayı heç kimə vermə. Hazır eləyirəm, gəlib aparırlar.

- Görən neynirlər yoncanı? - Məmmədəlidən soruşdum.

- Neyləyəcəklər? Odey, papruza vururlar, siz də çəkirsiniz.

Əmrulla kişi daha heç nə demədi. İkimiz də alışqanı çəqqıldıqdaqı və papirosu yandırdıq.

pətməkə otaq yoldaşımı salamlaşdım, bu dəfə onun yeməyinə fikir verdim. Bir az sulu yemək, pendir-göyərti və iki stəkan qatığı yeyib ayağa qalxdı, yeməkxanani tərk etdi. Həkimlərin məsləhəti və adətim üzrə axşam yeməyin yeyib bir az həyətdə fırıldandı, sonra çox da böyük olmayan şəhərin küçələrində gezisdim, biliirdim ki, Əmrulla kişi də indi buralardadır, ancaq o, cinbatan kosasına dönmüşdü, gözə görünmürdü. Həyətdə isə konserṭ verildi. Hər axşam şəhər mədəniyyət evinin ansamblı saat səkkizdən on tamama qədər maraqlı (bəzən də maraqsız) proqramla çıxış edirdi. Otaqda səsdən ne yatmaq, ne də dayanmaq olurdu, gücləndirici binanı silkələyirdi, odur ki, üzbezəzdəki çayxanada çay içmek üçün ora üz tutdum. Əmrulla kişi kök, çəlikli kişi ilə söhbet edirdi.

- Sən də gəlmisin? - Çəlikli kişi soruşdurdu.

- Səndən qabaq gəlmisəm. Elə bilirsən, təkcə sən gələ bilərsən?

- Bə deyirdin ağrıyıb eləyən yərim yoxdu.

- He, demişəm.

- Bəs ne gezirsən burda?

- Havamı dəyişirəm.

- Sən məndən beş yaş böyük-sən, yoxsa altı?

- Ayə, tulkü, yaşı ortaya atma. Bilirsən ki, o kişi aparanda yaşa-zada baxmir. Ozüne təselli verir-sən?

- Prostu deyirəm dana. Son gəlişin olsun buralara.

- Amin. Allah ağızından eşitsin, ağrıyıb eləməyim, heç buralara da yolum düşməsin. Sən belə elə dana, a tulkü, get orda o raykom katibi vardi ey ha, dostun, nəydi ə, gorbagorun adı? Hə, Qılıncxanov. Onu tap, görüm-baxım ele, bir "Lenin" kolxozu yarat, sədrliyin pəctini-ni-zadını ələ keçir, hə, hər şeyi sahmanla, mən də gelim rahat briqadırıımı eləyim.

- Bir qələt eləməşdim. Bir də qu-lağının dibini görər briqədir olarsan.

- Day olmaram ha! Heç yalvarsan da olmaram.

- Yiğdiğin hələ qurtarmayıb?

- Səninkı qurtarıbsa, mənimki çoxdan o məsələ. Sənin yiğdiğin hara, mənimki hara? Səninkı dərdaydı, mənə damcılar düşürdü.

Çəlikli kişi kürəyini yere vurdu.

- Gəl, bir çay al, içək. O vaxt xeyrini görmədim, heç olmasa indi